

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра історії держави і права України і зарубіжних країн

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«ІСТОРИЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність – 051 «Економіка»
Освітня програма / спеціалізація – «Бізнес-економіка»
Статус дисципліни – обов'язкова
Рік набору – 2020

Викладач – Власенко Сергій Іванович,
к.ю.н., доцент кафедри історії держави і права
України і зарубіжних країн;

Викладач – Гоцуляк Світлана Леонідівна,
к.ю.н., асистентка кафедри історії держави і права
України і зарубіжних країн

12 червня 2020 р.

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Історія та культура України» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 10 с.

Розробники

Власенко Сергій Іванович – доцент кафедри історії держави і права України і зарубіжних країн, кандидат юридичних наук, доцент

Гоцуляк Світлана Леонідівна – асистентка кафедри історії держави і права України і зарубіжних країн, кандидатка юридичних наук

Гарант освітньої програми

Шевченко Людмила Степанівна – завідувачка кафедри економічної теорії, докторка економічних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри історії держави і права України і зарубіжних країн (протокол № 6 від 25 червня 2020 р.)

Завідувач кафедри В. Д. Гончаренко

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Історія та культура України
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова, належить до циклу навчальних дисциплін загальної підготовки.
Викладачі	Власенко Сергій Іванович, к.ю.н., доцент кафедри історії держави і права України і зарубіжних країн НЮУ імені Ярослава Мудрого; Гоцуляк Світлана Леонідівна, к.ю.н., асистентка кафедри історії держави і права України і зарубіжних країн НЮУ імені Ярослава Мудрого.
Контактний телефон	+38 057 704 92 94
E-mail	hotsuliaksvitlana@gmail.com , sergey.vlasenko.56@gmail.com
Консультації	Понеділок, четвер – 14-00 – 15-00, Центральний корпус НЮУ, а. 35.

Анотація навчальної дисципліни

Аналізується історична діяльність і суспільне життя українського народу в соціально-політичній та державотворчій сферах суспільства. Вивчаються закономірності виникнення, розвитку і функціонування державних утворень на території сучасної України. Формуються знання про минуле українського народу, його державність, еволюцію державного ладу і форм правління, внесок у розвиток світової цивілізації. Послідовно розглядаються: розвиток України від стародавньої доби до першої половини XIX століття; відродження української національної державності (1917-1921 рр.); соціально-економічний та культурний розвиток України з періоду тоталітарно-репресивного режиму до набуття незалежності (20-ті роки XX – початок XXI).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів знань з вітчизняної історії та культури, які є невід'ємними елементами створення повноцінного світогляду особистості; надання студентам ґрунтовних знань про минуле українського народу, його державність, еволюцію державного ладу, форм правління та розвиток культурної спадщини.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо розвитку суспільного ладу на різних етапах вітчизняної історії;
- визначення сутності найважливіших суспільно-політичних та економічних процесів;
- оволодіння науковими підходами до аналізу характерних особливостей тих чи інших історичних періодів;
- опанування інструментарію дослідження закономірностей державно-правового та культурного розвитку України;
- набуття умінь із обґрунтування перешкод і проблем, які виникали на шляху будівництва української державності;
- усвідомлення необхідності осмислити по-новому історію України та української культури, враховуючи актуальні наукові та методичні підходи.

**Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки**

Пререквізити: «Історія економіки та економічної думки», «Економічна теорія», «Українська мова професійного спрямування».

Постреквізити: «Філософія».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

- застосовувати методологію історико-правових досліджень для оцінки розвитку суспільного ладу на різних етапах вітчизняної історії;
- інтерпретувати зміст основних категорій історико-правової науки та діалектичний зв'язок між ними;
- пояснити призначення історико-правових методів, методик і технік їх застосування;
- вільно орієнтуватися у системі основних джерел історії та культури України;
- здійснити аналіз головних закономірностей державно-правового розвитку України;
- використовувати різноманітні засоби та методи пошуку шляхів подальшого національного відродження України, утвердження на практиці її економічної та політичної незалежності;
- здійснити аналіз основних чинників та особливостей розвитку культури в Україні, визначити ефективність модернізації національної системи освіти та науки;
- пояснити сутність, суспільну роль та необхідність формування правової культури;
- схарактеризувати здобутки української літератури і мистецтва, розвитку фізичної культури й спорту в Україні;
- сформулювати власні переконання щодо основних проблем історії та культури України на початку ХХІ ст.

Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р. для студентів денної форми навчання

Тиждень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
1.	1. Історія стародавньої України і Київської Русі.		Предмет і метод історії України.
2.	2. Українські землі у Литовсько-польську добу.	2.1. Україна в часи раннього середньовіччя. <i>Основна література:</i> 1; 2; 3.	
3.	3. Гетьманщина від середини ХVІІ до кінця ХVІІІ ст.	2.2. Галицько-Волинська доба. Культура раннього середньовіччя. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Найдавніша історія України. Праукраїнський етнос. Пам'ятки трипільської культури.
4.	4. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій кінець ХVІІІ – перша половина ХІХ ст.	3. Соціально-економічний розвиток та культура Литовсько-польського періоду. <i>Основна література:</i> 1; 4; 5.	
5.	5. Наддніпрянська	4. Формування української	Адміністративно-

	Україна та Західноукраїнські землі в другій половині XIX ст. Культура України.	національної держави. Новий адміністративно-територіальний поділ. Зборівський договір від 8 серпня 1649 р. Білоцерківський договір від 18 вересня 1651 р. <i>Основна література:</i> 1; 6; 7.	територіальний устрій українських земель у складі Австро-Угорщини.
6.	6. Суспільно-політичний та економічний розвиток українських земель на початку XX ст.	5. Соціально-економічні і політичні наслідки скасування автономії України у складі імперій. Українська культура в другій половині XIX століття. <i>Основна література:</i> 5 – 8.	
7.	7. Відродження української національної державності (1917-1921 рр.).	6. Суспільно-політичний та культурний розвиток України кінець XIX – початок XX ст. <i>Основна література:</i> 7; 8; 15.	
8.	8. Встановлення більшовицької диктатури в Україні та втрата суверенітету.	Колоквіум	Західноукраїнські землі у другій половині XIX ст.
9.	9. Радянська модернізація України (1929-1938 рр.).	7.1. Українська держава періоду Української Центральної Ради. <i>Основна література:</i> 1; 8; 9.	Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини: економічне становище та суспільно політичний лад.
10.	10. Україна в роки Другої світової війни і повоєнному десятилітті (1939- 1955 рр.).	7.2. Україна часів Гетьманату, Директорії та ЗУНР. <i>Основна література:</i> 1; 8; 10; 11.	
11.	11. України у період сповільнення темпів розвитку і застою. Україна за часів перебудови.	8. Більшовицький режим в Україні 1917-1920 рр. Кодифікація законодавства України у період нової економічної політики. Політика коренізації, її особливості і результати. Досягнення і прорахунки українізації. <i>Основна література:</i> 1; 13.	Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953-1964 рр.).
12.	12. Розбудова Української незалежної держави. Основні	Колоквіум	

	чинники та особливості розвитку культури в Україні.		
13.		9. Перехід до НЕПу та державно-правові зміни в Україні. <i>Основна література:</i> 1; 14.	
14.		10. Командно-адміністративна система в галузі економіки, політики та культури. <i>Основна література:</i> 11; 12, 21.	
15.		11. «Відлига» в українській літературі та у мистецтві. «Шістдесятництво» в українській культурі. <i>Основна література:</i> 1; 7.	Опозиційний рух в другій половині 60-х — на початку 70-х років ХХ ст., його прояви.
16.		11.1. Зародження дисидентського руху в Україні та його особливості. Релігійна політика. <i>Основна література:</i> 7; 16.	
		11.2. Спроби реформування економіки в другій половині 60-х років ХХ ст. <i>Основна література:</i> 1; 8.	Демократизація суспільно-політичного життя (1985—1991р.).
17.		11.3 Зміни в соціальній та національній структурі населення у 70-х — на початку 80-х років ХХ ст. Форми діяльності дисидентів, їх політичні вимоги та боротьба за національне визволення. <i>Основна література:</i> 16, 17; 18.	Передумови проголошення незалежності України.
		12. Україна в умовах глобалізації. Науково-технічний прогрес та економічне співробітництво. Основні чинники та особливості розвитку культури в Україні. <i>Основна література:</i> 16; 17; 19.	Зміни в державному ладі після проголошення незалежності.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, іноземної літератури з досліджуваних питань;
- кейс-вимірювачі, вирішення тестових завдань;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів та іспиту;
- peer review.

Інформаційне забезпечення курсу

Основна література

1. Бойко О. Д. Історія України: посібник. Київ: Видавничий центр "Академія", 2002. 656 с.
2. Духовна спадщина Київської Русі / редкол. О. В. Александров, А. Г. Баканурський, В. С. Горський. Київ, 1997. 186 с.
3. Ричка В. М. Київська Русь: проблема етнокультурного розвитку (конфесійний аспект). *Український історичний журнал*. 1994. № 10. С. 1-34. URL: http://resource.history.org.ua/publ/Preprint_1994_10_1
4. Бойко І. Джерела права Галицько-Волинської держави (1199-1349 рр.). *Вісник Львівського Університету*. Сер. юрид. 2006. Вип. 42. С. 59–65.
5. Дашкевич Я. Українські землі в часах Галицько-Волинської державності (кінець Х - середина XIVст.). *Пам'ять століть*. 2002. № 4. С. 3–21.
- 6.

управления и ее негативное влияние на общественно-политическую жизнь Украины (середина 60-х - начало 80-х гг.). *Проблемы законности*. Вып. 30. Харьков: Нац. юрид. акад. Украины им. Я. Мудрого. 1995. С. 68-74.

19. Українське суспільство, 1992-2009. Динаміка соціальних змін: зб. ст. / за ред. В. Ворона, М. Шульги. Київ: Ін-т соціол., 2009. 558 с.

20.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Історія та культура України» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів передбачає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 5 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 10 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Питання для підготовки до іспиту розміщено в АСУ та в «Планах практичних занять і завданнях для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Історія та культура України».

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль					Самостійна робота студентів	Підсумко вий контроль Іспит	Підсум кова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквіуми				
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колоквіум № 1	Колоквіу м № 2			
max 5	max 5	max 5	max 10	max 10	max 5	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю		75 – 79

	незначних помилок		
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34